

Congreso Nacional del Medio Ambiente
Madrid del 26 al 29 de noviembre de 2018

LIFE-CLINOMICS

La implicación de los agentes sociales y económicos en la adaptación al cambio climático

Núria Parpal
Grupo Trabajo
Adaptación al cambio climático
#conama2018

EL PROYECTO

- Integrar la adaptación al cambio climático en la acción local, pero también en la actividad económica y la población
- Promover la implicación y la participación de todos los sectores
- Impulsar procesos de inversión

Coordinador

Diputació
Barcelona

Socis

UNIO
DE PAGESOS

COMEL COMCAL
ALT PENEDÈS

Oriona Catalana
del Canal de Navies

COPATE

UGT

CCOP

Cambra de Comerç
de Barcelona

This publication reflects the views only of the author, and the European Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Presupuesto: 1.400.000 € (60%)

Durada: 3 años (junio 2016 – junio 2019)

DÓNDE y con QUIÉN

Agroforestal

Pesca

Turismo

Reserva de la Biosfera del Montseny
51.545 habitantes
559 km²

Alt Penedès
104.820 habitantes
555 km²

Reserva de la Biosfera de Terres de l'Ebre
174.221 habitantes
2.873 km²

CÓMO

▶ **CONOCIMIENTO**

▶ **GOBERNANZA**

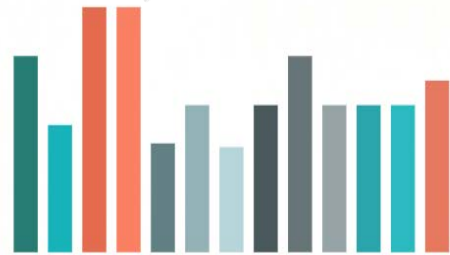
▶ **APOYO para la ACCIÓN**

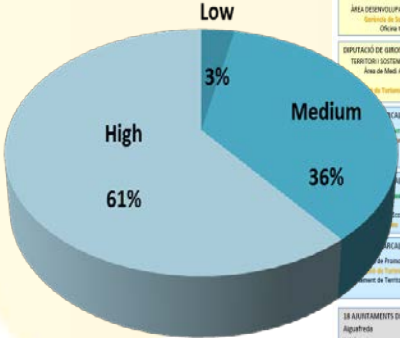
CONOCIMIENTO

3
**Diagnosis
vulnerabilidad**

3
**Diagnosis de
capacidad social
e institucional**

- Impact on dry-land crops
- Changes in crop types
- Changes on livestock
- Coastal morphological changes
- < water quality
- < water and flow levels
- Changes on forest species
- > risk of forest fires
- > of invasive species
- > biodiversity
- < duration of snow cover
- < landscape quality
- Health problems for > teat

DIPUTACIÓ DE BARCELONA ÀREA DE TÈRMINOS (SOSTENIBILITAT) Oficina Tècnica de Cònsul Climàtic i Sostenibilitat (Coordinació del projecte LIFE/CONAMA) Oficina Tècnica de Cònsul Climàtic i Sostenibilitat (Coordinació del projecte LIFE/CONAMA) Oficina Tècnica de Cònsul Climàtic i Sostenibilitat (Coordinació del projecte LIFE/CONAMA) Oficina Tècnica de Cònsul Climàtic i Sostenibilitat (Coordinació del projecte LIFE/CONAMA)	ÀREA D'ENVOLUPAMENT LOCAL Oficina Tècnica de Turisme (planificació, infraestructura, suport) Oficina Tècnica de Turisme (planificació, infraestructura, suport)	DIPUTACIÓ DE GIRONA TÀI TÈRMINOS (SOSTENIBILITAT) Àrea de Medi Ambient Capçalera del Parc Natural del Montseny Àrea de Medi Ambient Capçalera del Parc Natural del Montseny	LOCAL DEL VALLES ORIENTAL Govern Local	LOCAL D'OSONYA Govern Local Oficina Tècnica de Medi Ambient Oficina Tècnica de Medi Ambient Oficina Tècnica de Medi Ambient	LOCAL DE LA SEIVA Govern Local Oficina Tècnica de Medi Ambient Oficina Tècnica de Medi Ambient	18 AJUNTAMENTS DELS MUNICIPIS DE L'ÀMBIT DEL PARC – RESERVA DE LA BIOSFERA Algheroles Artivés Breda Camps Clavéus i Sant Joan El Brull Figueras i Montany Fogueres de Montoliú Guàrdia La Garriga Moninyer Riells i Vilatorrada Sant Esteve de Palaundera Sant Feliu de Buixadú Sant Pere de Vilatorrada Sone Tagamanent Vilatorrada	Parc Natural del Montseny – Reserva de la Biosfera Consell Coordinador Diputació de Barcelona Diputació de Girona Generalitat de Catalunya Ajuntaments i Col·legis dels 18 Ajuntaments Presidents dels 3 Consells Comarcals	Consell Consultatiu Diputació de Barcelona Diputació de Girona 2 representants del sector forestal (AGF) 1 representant d'associacions agràries 1 representant del sector turístic (ACTM) 2 representants sector primari de turisme 2 representants Associació de Veïns 2 representants Centres de desenvolupament 2 representants del sector excursionista 2 representants del sector cinegètic 2 representants del sector pesquer 1 representant de les Diputacions del Parc 2 representants del sector cultural Assistent / Consultant	Consell Coordinador Diputació de Barcelona Diputació de Girona Generalitat de Catalunya Ajuntaments i Col·legis dels 18 Ajuntaments Presidents dels 3 Consells Comarcals	Sector turístic Associació d'Empreses Turístiques del Montseny (AETM) Empreses del sector turístic adherides i participants en la CETX Altres empreses del sector turístic Associació de Turisme La Selva, Comarca de l'Alt Empordà, Associació d'Indústria de la Selva, Associació de Turisme Rural de la Selva, 3 empreses adherides en l'àmbit del LIFE/CONAMA	Sector agrari Associació de Productors del Montseny (APM) Unió de Pagesos (Unió Agrària) (UAGA) Unió de Pagesos (Unió Agrària) (UAGA) Joves Agricultors i Consellers de Catalunya (JAC) Organització professional agrària (OPAA) Organització professional agrària (OPAA) Organització professional agrària (OPAA)	CARTA EUROPEA DE TURISME SOSTENIBLE (CETS) Grup d'empreses adherides a la CETX Grup de treball de la CETX Parc Natural del Montseny (Reserva de la Biosfera) Consell Comarcals del Vallès Oriental Consell Comarcals de l'Oriental Consell Comarcals de l'Oriental Associació d'Empreses Turístiques del Montseny (AETM) Associació de Productors del Montseny (APM) Associació Agrària del Montseny (AAM) Associació Agrària del Montseny (AAM) Associació Agrària del Montseny (AAM)	Finançament permanent de la CETX Diputació de Barcelona Diputació de Girona Diputació de Girona 200 membres del Consell Coordinador 200 membres del Consell Consultatiu 200 membres del Grup de treball de la CETX 200 membres del Grup de treball de la CETX 200 membres del Grup de treball de la CETX 200 membres del Grup de treball de la CETX 200 membres del Grup de treball de la CETX 200 membres del Grup de treball de la CETX	Entitats ecològiques / ambientalistes Federació per a la Seguretat del Montseny (FSEM) Museu i espai sostenible MUS (Selva) Altres entitats locals	Entitats locals - experts Ciutadania Associacions de veïns / penyes particulars	Empreses energètiques Entitats bancàries
---	---	--	---	---	---	--	---	---	---	---	---	---	--	---	---	---

ALT PENEDE'S

RIESGOS	SECTOR	VULNERABILIDAD
Disminución de los caudales de los ríos y rieras	Agrícola	6
Cambios en el tipo de cultivos	Agrícola	5
Pérdida de calidad paisajística	Turístico	5
Incremento del riesgo de incendio	Agrícola / Forestal	4-5
Cambios en la productividad de la vid por la sequía	Agrícola	4
Disminución de la calidad del agua subterránea	Agrícola	4
Reducción de las zonas de cultivo de vid y de las zonas de pastos	Agrícola / Ganadero	4

MONTSENY

RIESGOS	SECTOR	VULNERABILIDAD
Menor duración de los períodos de innivación	Agrícola / Ganadero / Turístico	6
Reducción del caudal de los ríos y rieras, e incremento del estiaje	Forestal / Turístico	5
Pérdida de biodiversidad	Turístico / Forestal	5
Cambios en la distribución de especies de interés	Forestal	4
Disminución del aprovechamiento forestal	Forestal	4

TIERRAS DEL EBRO

RIESGOS	SECTOR	VULNERABILIDAD
Aumento del nivel del mar (cambios morfológicos del litoral)	Todos los sectores	10
Cambios en el tipo de explotaciones ganaderas	Ganadero	10
Afectación de los cultivos de secano	Agrícola	8
Aumento de las especies invasoras y/o molestas	Agrícola / Pesquero-acuícola	8
Incremento de las necesidades de riego	Agrícola / Ganadero / Turístico	7
Afectación de cultivos: frutos secos, vid y olivo	Agrícola	7
Mayor riesgo de incendio	Forestal	6
Pérdida de biodiversidad	Forestal / Turístico	6
Disminución de la calidad del agua subterránea	Todos los sectores	6
Pérdida de calidad paisajística	Turístico	6
Afectación por olas de calor	Salud pública	7

0 = vulnerabilidad baja 10 = vulnerabilidad alta

GOBERNANZA

- Sesión constitución MeTACC
- Sesiones constitución MeSACCs

INICIO

DEBATE

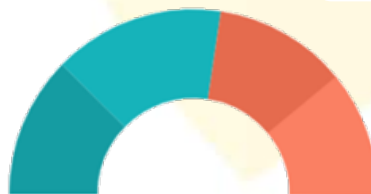
- Trabajo previo telemático
- Sesiones de trabajo con las MeSACC/MeTACC

- Trabajo previo telemático
- Sesiones de validación con la MeTACC

VALIDACIÓN

RETORNO

- Sesión de retorno a la MeTACC

■ Economic sector (24.50%)
 ■ Public sector (30%)
■ Experts (23.50%)
 ■ Social entities (22%)

GOBERNANZA

Estrategia de adaptación

Generar conciencia adaptación

Conocer donde actuar

Promover la acción público privada

Continuidad gobernanza adaptación

Evaluación impacto sectores

Integración en las políticas

Movilización de los actores

Promoción financiación pública y privada

Promoción seguros minimizar riesgos climáticos en actividades primarias

Seguimiento evidencias y alertas

GOBERNANZA

**Planes
locales de
adaptación**

**Sector
agroforestal**

**Escasez hídrica
Identificación,
gestión y
planificación**

- Promover especies adaptadas
- Gestión eficiente del agua
- Identificar y gestionar los bosques más vulnerables CC
- Mejorar la gestión del suelo y el agua

**Sector
turístico**

**Incentivos
Calidad
paisajística**

- Promover la eco renovación
- Desestacionalizar oferta turística
- Promover movilidad sostenible
- Buenas prácticas consumo agua

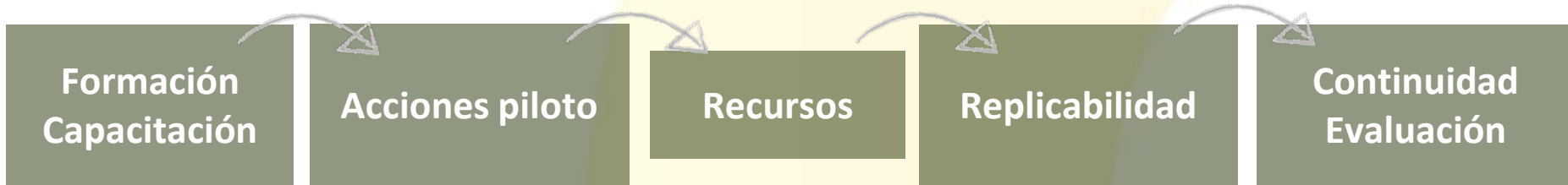
**Sector
pesquero**

**Incremento
temperaturas**

- Instalar un vivero de bivalvos
- Promover diversificación especies consumo
- Cultivo de algas en zonas litorales

APOYO para la ACCIÓN

► **CONOCIMIENTO**

Observatorios
locales para la
adaptación al
cambio climático

► **GOBERNANZA**

Implementación de
planes de acción
para cambio
climático

< vulnerabilidad

> resiliencia

► **APOYO para la ACCIÓN**

¡Gracias!

#conama2018

Núria Parpal

parpalsn@diba.cat

life.clinomics@diba.cat

<http://lifeclinomics.eu/>

@ClinomicsLife